

Internet

- Definicija
- Zgradba in delovanje
- Splet in HTML
- Zgodovina
- Glavni problemi interneta
- Razvoj - prihodnost

Kaj je internet?

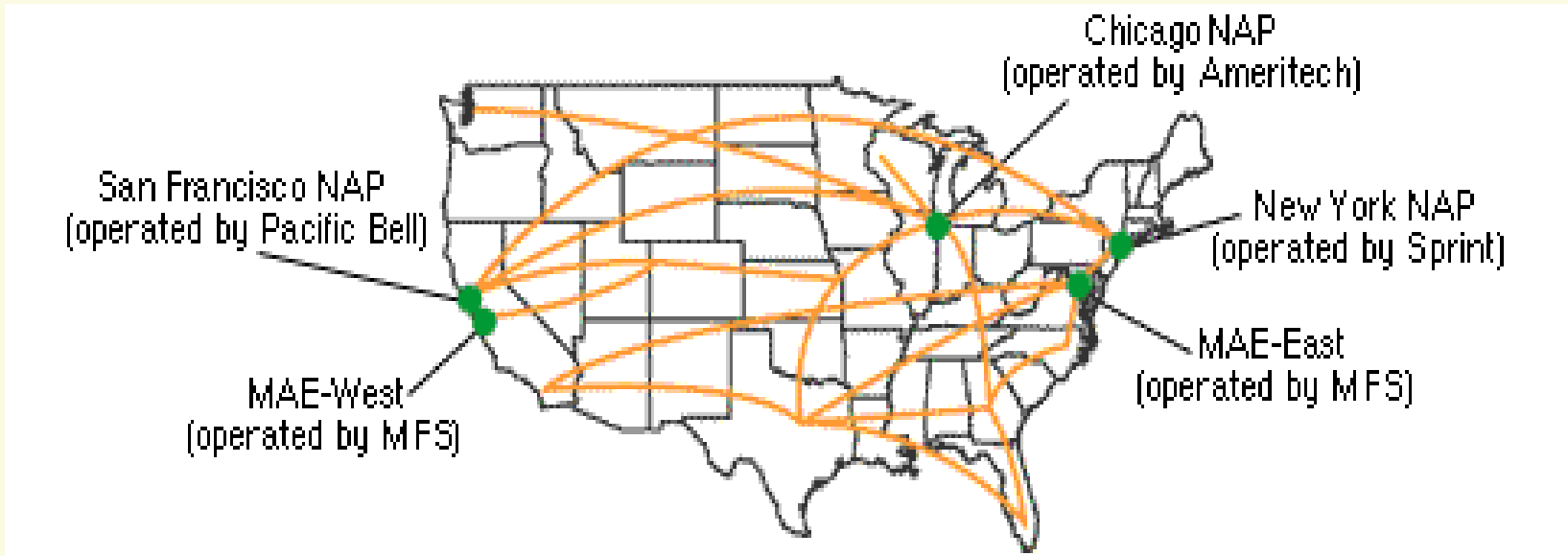

- ☞ Rahla povezava med tisoči omrežij in milijoni računalnikov (in drugimi napravami) po vsem svetu
- ☞ Največje globalno omrežje omrežij

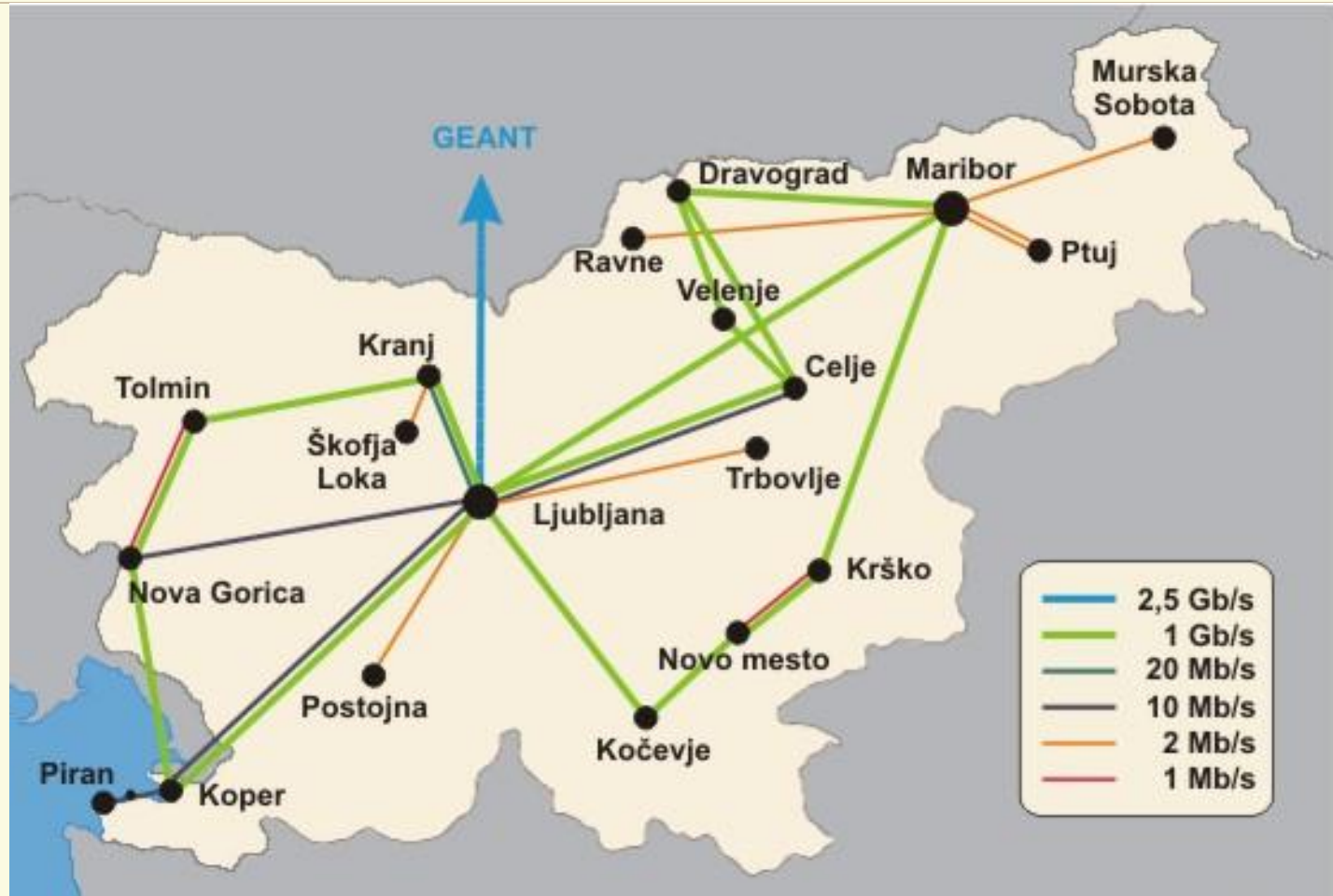
Kako je internet zgrajen?

- 📄 Hrbtenica (backbone) iz največjih omrežij, v lasti največjih ponudnikov dostopa do interneta (angl. Internet Service Provider, ISP), tudi državnih.
- 📄 Vozlišča povezana z zelo hitrimi vodi, najgosteje v ZDA, Evropi, na Japonskem - povezave s podoceanskimi kabli.
- 📄 Omrežje je redundantno: če izpade eno vozlišče, se promet preusmeri (kar se znotraj dobro omreženih držav skoraj ne pozna na hitrosti, pač pa če je prekinjena medcelinska povezava). Do končnih vozlišč rezervne (backup) linije.

Primer 1: ZDA

Primer 2: ARNES (Slovenija)

Kako internet deluje?

📄 Enoten protokol TCP/IP

📄 Podatki potujejo v obliki paketov, ki vsebujejo:

- naslov pošiljatelja in prejemnika
- vrsto paketa (določa prioriteto)
- informacije, pomembne za odkrivanje napak (dolžina, "checksum")

📄 Arhitektura odjemalec-strežnik
(angl. client-server)

- odjemalec (npr. Internet Explorer) pošlje zahtevo (get)
- strežnik odgovori (pošlje dokument ali obvestilo o napaki)

Kaj potrebujemo za uporabo?

Strojna oprema

- telefonska linija (analogna, ISDN, ADSL) ali TV kabel in ustrezen modem

Programska oprema

- odjemalci za splet (npr. Internet Explorer, Netscape Navigator, Mozilla Firefox), e-pošto (Outlook, Outlook Express, Eudora, Mozilla Thunderbird), IRC (MIRC) itd.

Vstopna točka

- pri ponudniku dostopa (angl. ISP - Internet Service Provider), npr. za šolarje, študente in učitelje brezplačno pri ARNES (www.arnes.si)

Kaj je splet (web)?

📄 Svetovni splet (angl. world-wide web) ali krajše splet (angl. web)

- danes najbolj uveljavljena internetna storitev
- splet povezanih dokumentov, ki se prenašajo s protokolom HTTP (angl. Hypertext Transfer Protocol). Čeprav je nastal šele 1989, se je (zlasti po 1993) bliskovito razširil.

📄 Hiperbesedilo (angl. hypertext): dokumenti poleg oblikovanega besedila vsebujejo še povezave (angl. links) na druge dokumente, slike, video, zvoke...

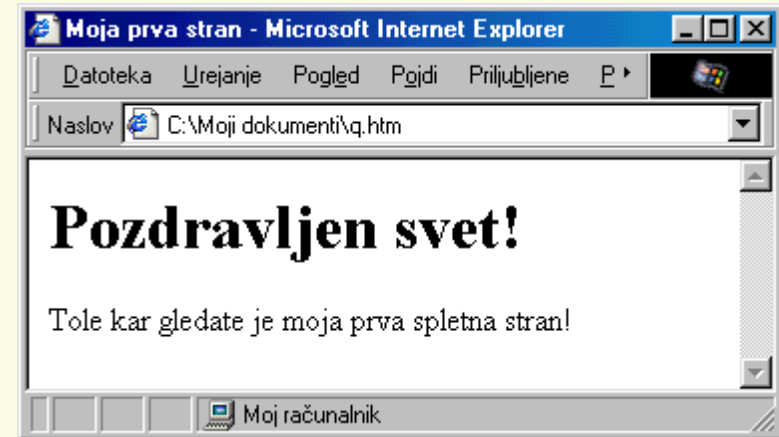

HTML

📄 Hypertext Markup Language): navodila brskalniku (angl. Browser), kako naj prikaže stran

📄 Primer:

```
<html>
<head>
<title>Moja prva stran</title>
</head>
<body>
<h1>Pozdravljen svet!</h1>
Tole kar gledate
je moja prva spletna stran!
</body>
</html>
```


Naslovi računalnikov in dokumentov

 IP naslov, npr. 195.250.198.67

 Domenski naslov, npr. *www.sp.uni-lj.si*

 URL, npr.

http://www.sp.uni-lj.si/knjiznica/index.htm

- protokol (*http*), domena (*www.sp.uni-lj.si*), pot (*knjiznica*) in ime datoteke (*index.htm*)
- vstopno stran (npr. *www.xxx.com/index.htm*) imenujemo *domača stran*, skupino povezanih strani (na istem strežniku-domeni) pa *spletno mesto*

Zgodovina interneta

- 1969 vzpostavljena prva povezava med dvema oddaljenima računalnikoma na univerzi UCLA (ZDA) po protokolu, ki je bil predhodnik TCP/IP: začetek ARPAnet (vojska)
- 1972 prva javna e-pošta, kmalu zatem tudi prenos datotek (ftp)
- 1973/74 TCP/IP v (približno) dokončni obliki

Zgodovina interneta (2)

 1979 Usenet

 1989 svetovni splet (WWW). Revolucija z razvojem grafičnih brskalnikov:

- 1993 Mosaic
- 1995 Netscape Navigator
- prehod iz akademsko/vladno/vojaških sfer v vsakodnevno življenje

 1990 ARPAnet pretvoren v Internet, prehod iz državne v privatno (podjetniško) upravljanje

Glavni problemi interneta

 Počasnost

 Razdrobljenost informacij

 Kakovost informacij

 Varnost

- zaupnost, pristnost
- vdori v omrežja
- virusi
- neprimerne vsebine (pornografija, nasilje)

Aktivne strani

- 📄 Multimedijske vsebine
- 📄 Spletni obrazci
- 📄 Skriptni jeziki (Javascript, VB script)
- 📄 "Pravi" jeziki (Java, Active-X)

Razvoj - prihodnost

Učenje na daljavo

- internet kot vir informacij in aplikacij, sredstvo komunikacije učenec-učenec in učenec-učitelj. Redno izobraževanje in sprotno izpopolnjevanje zaposlenih.

Povezovanje/zlivanje z drugimi napravami

- računalniki, prenosni telefoni (WAP), televizija (WebTV), PDA (dlančniki), naprave v vozilih in gospodinjstvu itd.

Nov način uporabe programske opreme

- samodejno posodabljanje z interneta; programi (brezplačni ali zakupljeni), podatki (vključno varnostne kopije), servisiranje (npr. računovodstvo, kadrovska evidenca, vodenje projektov) na strežnikih

Bliskovit razmah elektronskega poslovanja

- nakupovanje, bančno poslovanje, upravne zadeve, ...